

MOBIILNE NOORSOOTÖÖ- MIS SEE ON?

Mobiilse noorsootöö kontseptsioon on sotsiaalpedagoogiline lähenemine, mille juured on Ameerikas ja Hollandis ning mis on välja töötatud Tübingeni Ülikoolis Saksamaal 1970ndate aastate alguses. Mobiilne noorsootöö sai alguse vastureaktsioonina noorsookuritegevusele ning suurenenud noorte grupikogunemistele, kuna klassikaline noorsootöö noortekeskuste näol ei suutnud nendega seotud noorteni jõuda ega kontakti saavutada.

Mobiilse noorsootöö kontseptsioon on noorte eludele keskenduv avatud noorsootööd ja sotsiaaltööd sisaldav lähenemine. See sisaldab noorteni jõudmist, aga ka grupinõustamist sotsiaalruumist lähtudes. **Mobiilse noorsootöö eesmärk on parendada noorte elu ja soodustada arengut, aidates noortel püstitada eesmärged ning kasutada nende saavutamiseks noores endas peituvaid ressursse.**

Loe lisa „Mobiilse noorsootöö abiraamat“, Eesti ANK, 2013.

MOBIILNE NOORSOOTÖÖ EESTIS

Mobiilne noorsootöö on teadvustatud tegevusena üle-eestiliselt uudne nähtus. Eestis on mobiilse noorsootöö mõistet kasutatud praktikas pigem juhuslikult ning mõiste tähenduses ei ole valdkonnas otseselt kokku lepitud. Üksikutes kohtades Eestis on sellega tegeletud ka varem (peamiselt Tallinnas), kuid jaanuar 2011 alustati mobiilse noorsootöö elluviimist ühtsetel alustel Euroopa Sotsiaalfondi (edaspidi: ESF) ning Eesti Vabariigi kaasrahastusel elluviidava programmi „Noorsootöö kvaliteedi arendamine“ 1.1.0201.08-0001 rahastusest. 2011-2013 rakendati mobiilset noorsootööd 70-s piirkonnas. Oluline on märkida, et enne rakendamist viidi läbi temaatiline koolitus 90-le noorsootöötajale üle Eesti ning eelneb põhjalik rakendamispirkonna sotsiaalruumi analüüs.

2014. aastal on mitmes piirkonnas mobiilne noorsootöö rahastatud kohalike omavalitsuste toel. Nt Tartu linnas on programm jätkanud arengut MOKO nime all ehk mobiilne kontakttöö, Tallinna Noorsootöö Keskuses töötab mobiilse noorsootöö koordinaator koos kahe mobiilse noorsootöötajaga. Väiksemates piirkondades on mobiilne noorsootöö pigem üks osa noortekeskuse noorsootöötaja tööst.

2014. aastal jätkub Eesti ANK poolt koordineeritav tegevus 46-s piirkonnas EMP programmi „Riskilapsed ja –noored“ toel. 20 uut ja 24 jätkavat piirkonda. Koolituse saab 40 uut (Eesti koolitajad) ja täiendkoolituse 40 jätkavat noorsootöötajat (Norra koolitaja)¹. Programmi kaudu püütakse saada kontakti ligi 6000 noorega.

MoNo

Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse poolt koordineerituna võeti mobiilse noorsootöö lühendina kasutusele MoNo ning selle rakendamisel keskendutakse neljale tegevussuunale: tänavatöö, töö internetis, noorsootöö teenuse tagamine teises piirkonnas ja noorsootöö teenuse tagamine noorte kogunemiskohtades. Oluline märksõna on see, et noorsootöötajad liiguvad oma tegevustega sinna, kus on noored ja ei eelda, et kõik noored neid ise noortekeskustes üles leiavad.

NELI ALASUUNDA

¹ Projekt „Riskilaste toetusprogrammi rakendamine läbi noortekeskuste“ on rahastatud Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) toetuste programmi „Riskilapsed ja –noored“ avatud taotlusvoorust „Noorte- ja noorsootööorganisatsioonide võime kaasata riskilapsi ja noori on paranenud“.

Tänavatöö peamine eesmärk on vaadelda külas või linnas toimuvat, saada kontakti noortega ning neid suunata erinevate noorsootöö tegevusvõimaluste juurde. Lisaks nn „crime walk“ ehk eaturvaliste piirkondade vaatlus, võimalusel sealsete noortega suhtlemine ning lahenduste leidmine. Lahenduste all peame silmas ka sellistest kogunemiskohtadest politsei ja KOV vastavate spetsialistide teavitamist, mille tulemusel sai suunata sinna piirkonda tihedamat jälgimist erinevate institutsioonide poolt.

Töö internetis keskendub sotsiaalmeediale (rate.ee, orkut.com, facebook.com), erinevatele foorumitele, suhtlusvahenditele ja fotoportaalidele. Noorsootöötajad otsivad noortega kontakti, alustavad diskussioone ning vastavad murekirjadele.

Noorsootöö teenuse tagamine noorte kogunemiskohtades keskendub tegevustele, kus noorsootöötaja läheb noorte „alale“, milleks võib olla näiteks rand, park, skatepark, bussijaam, peatänav, kaubanduskeskus, mänguplats, staadion jne. Erinevus neljandast tegevussuunast on see, et noored ei tea, et noorsootöötaja sinna tuleb. Peamiseks märksõnaks on noores uudishimu tekitamine noorsootöö mitmekülgsete võimaluste vastu. On oluline meeles pidada, et ollakse noorte „alal“ ja noorte osalemine ja kaasatus tegevustes peab jääma vabaks tahteks.

Noorsootöö teenuse tagamine teises piirkonnas keskendub ümbruskaudsete linnade või valdade noortele noortekeskuse teenuse n-ö „kohaleviimises“. Noorsootöötaja võtab kaasa erinevaid vahendeid, toimub nii temaatilisi tegevusi kui ka lihtsalt vaba aja veetmist. Noored on tavaliselt teadlikud tegevuse toimumisest. Tegevuste läbiviimiseks kasutatakse näiteks koolide, seltsimajade, külaseltside ja kultuurimajade ruume.

NOORTE KONKURENTSIVÕIME SUURENDAMISEKS JA SOTSIAALSE TÕRJUTUSE VÄHENDAMISEKS ÜHISKONNALE PAKUTAVA NOORSOOTÖÖ TEENUSE OSUTAMINE LÄBI NOORTEKESKUSTE MÕJUANALÜÜS, 2012

45% teostanud ANK-st arvavad, et MoNo teostamine peab olema üks noortekeskuse põhiteenustest. 45% leiab, et rahaliste võimaluste korral nad lisaks selle teenuste juurde.

Küsimusele, mis oli MoNo suurim lisaväärtus ANK-le töid 74% MoNo teostajatest välja, et ANK-s sai alguse uus suund. 70% on saanud selgemaks piirkonna tegelikud vajadused ja noorsootöö muutus kogukonnas nähtavamaks. 43% ANK-e on taganud noorsootöö teenuse teise piirkonna kogukonna noortele, mis tagab noortele osalusvõimalused kodukohast olenemata. 43% tunnetasid ka osaluste arvu kasvu keskuses. 20% puhul tekkisid uued noorteaktiivid. MoNo teenuse kaudu tõusis ANK külastavus 37%-l keskustest.

MoNo kaudu jagati kõige enam noortele informatsiooni (93%), suunati noori osalema noorsootöö tegevustes (85%), algatati dialooge erinevatel teemadel (76%) ning suunati vajalike spetsialistide juurde nõustamisele (17%). Keskused kaasasid MoNo teostamiseks esmalt KOV-e (78%), koole (54%), lapsevanemaid (48%) ja Politseid (48%). MoNo-st osa saanud noored kinnitasid, et teenuse kaudu tekkis neil huvi noorsootöö teenuste teiste võimaluste vastu (24%), nad on informeeritumad piirkonnas toimuva kohta (23%), avastasid enda jaoks noortekeskuse (23%), põnevam elu piirkonnas (19%), võrdsed võimalused olenemata elukohast (18%), andis uusi teadmisi (17%), usaldus täiskasvanute suhtes kasvas (17%), leidsid uusi sõpru (17%) ja leidsid sarnaste huvidega noori (16%).

Lisainfo: Heidi Paabort
Tel. 5809 1010
heidi.paabort@ank.ee